

ET IN MORTE QVI MA

QVI NON DILIGIT MAN

NET IN CHARITATE IN DEO MANET.

INCITAMENTVM AMO

ris erga Deum, authore viro quodam Religioso ex eorum numero, qui institutum Eremitarum D. A. Augustini sequuntur: quiq; in Collegio Conimb. Virgini *MARIAE* de Gratia dicato versatur.

EXPENDERVNT QVAE
hoc libro continentur Doctores grauissimi.
Marcus Romæus : & Pelagius Rodericus
quos serenissimus Princeps Hērricus. T. S.
Cardinalis amplissimus examinādis libris
præfecit, eaq; omnia ceu decretis Christianæ
religionis consentanea comprobarunt.

AD IOANNEM. III. LUSI
taniæ Regem clementissi
mum epistola.

MANDAVI SUPER
rioribus diebus
cū aperēnibus me
is studijs, & gym
nastica exercitati
one feriarer, Rex inuictissime no
nulla literis: quæ valerent ad ani
mum diuini numinis studio in
flammandum: idq; eo consilio fe
ci, vt scribēdis sacris. pijsq; rebus
cum stylum exercerem, tum ani
mum amore pietatis incenderē.
Verum cum cogitatiunculæ illæ

nostræ latinis literis scriptæ, &
grauissimis patribus vitæ nostræ
moderatoribus, & viris summo
ingenio & eruditione præditis
probatae essent, eiusq; generis exi-
stimatae, quæ possent iis, qui colé-
di Christi opt. & Maximi studio
tenerentur, multum ad pietatem
adiumenti afferre: non putavi cū
christiana charitate, quæ non suis
sed aliorum semper cōmodis in-
seruit, congruere: si eam opem et
vtilitatē hominibus pietatis amā-
tibus eriperem, ne dixerim inui-
derem. Quocirca quod mihi soli
inflammādo paraueram, id ad a-
liorum quoq; animos in beneficē

tissimi numinis ac pietatis studiū
incitandos, edendum in vulgus,
tibiq; o Rex clementiss. dicandū
ac consecrādum existimaui. Cui
.n. potius sacras, piasq; vigilias no
stras dicarem, nisi Regi coelestiū
diuinarumq; rerū studiosissimo,
ac pietatis amantissimo? Accessit
eo & incredibilis illa tua liberali-
tas, qua nos, qui virginis Mariæ
de Gratia cultui dicati sumus, ab
eo iam tempore prosequeris: quo
Augustiniana religio, restitui tua
cura in veterem gradum ac nito
re coepit. Que tua singularis be-
neficentia, cum te deo opt. Max.
vehemēter cōmendauit, ipsiusq;

tibi gratiam conciliauit, tum nos
tibi in perpetuum, nexu ac manci-
pio deuinxit. Quare cōsentaneū
admodū videbatur, vt qui maxi-
mis tuis impensis, & literis & reli-
gione aucti essemus: qualescunq;
nostras in literarum ac virtutum
studio progressionēs, tibi accep-
tas referremus: ac proinde hunc,
quem primum edidimus foetum
tibi consecraremus. Idq; eo etiā
libentius fecimus, vt qui amplissi-
mis tuis in nos beneficis paria res-
pondere non possemus, vel hac
re vna memoris ac grati in te ani-
mi aliquod signum daremus.
Accipe igitur Rex inuictissime

ea humanitate ac frontis hilarita
te, qua cuncta a Conimbrica tua
profecta soles accipere, hoc etiã
Augustiniani collegii tui mu
nusculum, nosq; solita bene
ficetia cõplecti perge, quo
maiora & illustriora a no
bis a liquãdo, quæ a
nimo cõmenta
mur, pos sis
accipere.
Vale.

et hinc inde ad hunc dicitur
et quia dicitur a Gombardis tunc
profecto letis accipere hoc etiam
ix Augustinus collegit in unum
his inculcatis non solum letis bene
sua dicitur copiosa perge duo
cum maior de illis non
sua dicitur hinc duo
etiam ab uno comens
quoniam per se loquuntur
tibi dicitur etiam
libentius facit
non 33 non dicitur 33
pondere non debemus vel hinc
re vna mem 33 et grati in te
in aliquid signa dicitur
Accipe igitur Rex inuictissime

*AUTHORIS IN INCITAMEN
tum amoris ac pietatis aduersus deum
praefatio.*

APIENTIVM

*virorum sententia est:
summam cuiusq; rei
perfectionem, coniunc
tione cum eare, è qua
ortum habuit & sta
tum, contineri. Qua-*

*re cum opt. Maximusq; Deus hominem pro
creauerit: illiq; omnia tum mentis, tum corpo
ris ornamenta tribuerit: satis constat, summã
hominis felicitatem, summumq; bonum in eo
esse cõstitutũ, vt deo, a quo id quod est accepit,
cuiusq; vi, ac singulari bonitate conseruatur
adhaerescat: ac sanctissima cũ eo necessitudi
ne, amoreq; ardētissimo copuletur. Cuius rei
illud est vel maximum testimonium, ac certis
simum argumentum: quod & si omnium re
rum copiis quis affluat, amplissimis honoribus*

PREFATIO

auctus sit, ac deniq; omnium votorum suorum compos efficiatur: non dum tamen operata quiete ac tranquillitate fruitur, non dum satiauit cupiditates, sed deum, si modo illum diligit, ardentissime desiderat, rerumque caelestium ac sempiternarum eximia cupiditate flagrat. Nullam ex diuitiis, nullam ex honoribus, nullam denique ex omnibus istis bonis, quae mortales experunt, capit voluptatem: omnia quae cernuntur oculis mortalia illa quidem & caduca aspernatur: illud solum amat & amplectitur quod valet animum ipsius cum deo coniunctissime conglutinare. Cum vero deum ardentissime atque intimis visceribus amplexustet: incredibili letitia ac voluptate perfunditur, conquietescit animo, omniumque rerum, quarum corpus abulat, ac postremo lucis huius medio afficitur. Quid porro hoc aliud declarat, nisi summum hominis bonum in hac sola cum deo procreatore omnium ac parente coniunctione esse collocatum? Iam vero si deum non colit, quamvis Croesus diuitiis, Alexandrum a ditione et imperio, Sardanapalum voluptatibus: Solomonem vero rerum sci

PRAEFATIO

entia & cognitione vincat: nondum ingenitâ
 animo potioris boni sitim expleuit, nondum
 extinxit igniculos cupiditatum, nondum
 quietem animi cumulatam, ac iucundita-
 tem est consecutus. Etenim summus ac præ-
 potens Deus eum finxit hominem, qui cœ-
 lestium bonorum, atq; adeo ipsius diuinita-
 tis particeps effici posset: proinde summi
 boni potiundi incredibilem quandam illi cu-
 piditatem ingeneravit: qua vel inter letif-
 sima huius vitæ, omniumq; rerum af-
 fluentes copias perpetuo admoneretur: se
 non luci huic caducæ, & mortali, sed
 æternæ perfruendæ, non terrenis, sed cœ-
 lestibus bonis potiundis esse natum. Hoc si-
 ne dubio perspexerant Principes philosopho-
 rum, qui hominis beatitudinem in contem-
 platione primi omnium rerum Principij col-
 locarunt. Quare cum vniuersa homi-
 nis beatitudo in coniunctione cum deo sit
 posita, sequitur profecto vt summum ho-
 minis incommodum, in distractione ab eodem
ac

DE DISPICIENTIA

nō arbitror esse perspectū atq; cōpertum. Si qua vero calamitas repē oppressit: si externa aut in testina bella orta sūt: quot miser principis animus curis oneratur? quot solitudinibus distrahitur? quo dolore afficitur, quoue metu torquetur? Ipse solus pro salute omniū excubat: ipse omnē curam ac solitudinem suscipit, dum cogitur commissam suæ tutelæ ac fidei patriam tueri: et impendentem calamitatem, oblataq; pericula propulsare: ac durissimum seruitutis iugum è ciuium suorum cervicibus depillere. Hæc autem rerum publicarum conuersio ac perturbatio quantopere principis animum excruciet: angat ac sollicitum reddat, exprimi verbis vix potest. Hæc omnia videbat vir ille prudentissimus, qui oblatum sibi diadema regium cum aliquandiu manibus tenuisset, et attentius consyderasset: dixisse traditur, onobilem magis quam felicem panum, quem si quis penitus cognoscat, quam multis solitudinibus, periculis, & miseris refertus sit: ne humi quidem abiectum, ac iacentē tolleret.

Quis. n. honoribus a deo deditus est, quis tanta
 ambitione flagrat: qui cum labores, erum-
 nas, solitudines, angores animi horũq; simi-
 lia, quæ cum regio munere ac dignitate coniũ-
 cta sunt, attente consideret: principatum ap-
 petat & affectet? Quis rursus principum ac
 regum est, quem non plerumq; suscepti mune-
 ris onerisq; poeniteat? cui non diadema Regi-
 um grauiſſimum videatur? O quam libenter
 imperium, dignitatem, regiasq; opes cum mo-
 nachorum obedientia, ac mendicitate cõmuta-
 ret is, qui de regno in discrimen vocatur, qui
 aduerso rerum enẽtu sæpiſſime perturbatur.
 Atq; hæc est p̃patriæq; amanti principis vi-
 ta. Quid vero de tyranni vitã loquar? Hac
 certe nulla miſerior, tetrrior, acerbior, turbulẽ-
 tiorq;, nulla deniq;, detestabilior eſſe poteſt.
 Nam quam quietam, aut iucũdam vitã eum
 agere poſſe putas: qui aſſiduo metus cruciatu
 angitur? qui acerbiffimum omniũ in ſeſe odi-
 um, ac grauem offenſionem concitauit? Qui
 propter dominatus cupiditatem in carcerẽ ſe
 d iiii ipſe

DE DESPICIENTIA

ipse inclusit? qui nulli se facile credit, ac cōmit-
 rit? qui nullum sibi fidelē amicum arbitrat ur
 qui omni deniq; cultu, humanoq; victu caret?
 Quā porro misera, quāq; solitudinis, anxie-
 tatis, terroris ac formidinis plena esset tyran-
 ni vita, satis declaravit tyrānus ille: qui quē-
 d i ex assentatoribus, fortunas eius, copias, do-
 minatum: magnificentiā ædium regiarum,
 vestium ornamenta, cōquisitissimas epulas, ac
 deniq; rerum omnium abundantiam magnifi-
 ce cōm: morantē, ac verbis supra modum effe-
 rentē, in aureo lecto mira operum varietate
 depicto collocari iussit: tū mensas exquisitissi-
 mis epulis refertas extrui: abacosq; plurimos
 argento auroq; cœlato ornari, incendi odores,
 ac coetera omnia que ad regiam magnificen-
 tiam apparatusq; attinebant, præcepit adhi-
 beri. Postremo in hoc medio apparatu, distric-
 tum enseseta equina è lacunari appensū de-
 mitti iussit: ut ip̄deret illius beati ac fortuna-
 ti cervicibus. At ille timore perterritus, et in
 varias partes animo ac cogitatioe distractus:

nō modo vllā ex hac omnium rerum abundātia: ex hoc splendido ac regio apparatu non coepit voluptatē: verum neq; oculos etiam ad ea quae apposita et proposita erant conuertit. Deniq; a tyrāno petijt, faceret sibi abeundi potestātē: omnē se illam fortunae amplitudinem, illum regiū apparatus libenter aspernari: nolle cum vitae discrimine alijs dominari: & omnis generis delicys non tam frui, quam abundare. Qua certe re tyrannus ille declarauit nihil ei esse beatum: nihil suauē & iucundum: cui assiduus terror impendet: cuiusq; vitae perpetuae insidiae comparantur. Haec autē quae cum regij muneris functione, & tyrānico dominatu coniuncta esse: ostendimus: eadem & in iis muneribus obeundis cernuntur: quae ad Ecclesiae administrationem pertinet. Quae n. Principes, ac summos in repub. viros angit mētis sollicitudo, eadē ipsa eos qui regē de Ecclesiae praefecti sunt, mirū in modū sollicitos tenet: si modo ecclesiae paci ac tranquillitati omnibus modis sibi consulendum putent. Quae

DE DESPICIENſIA

rurſus formido & angor tyrannos: idem improbos Eccleſiæ rectores: quos Chriſtus in Euangelio mercenarios ac fures adpellauit, uehementèr excruciat: neq; mente quieta eos coſiſtere ſinit. Qua certe animi quiete ac tranquillitate ſublata, nulla unquã homini poterit eſſe beatitudo. Qui n. fieri poteſt, vt ille poſſit eſſe beatus, cuius animus ambitione, odio, et inuidia, ac ſexcentis alijs egritudinibus implicatus in varias partes traducitur?

CONSY. III.

Voluptates corporis nequaquam homini ad beate, ac iucunde viuendũ conducere.

AN exiſtimas in fruendis voluptatibus iucundam, ac felicem vitam eſſe conſtitutam? Erras profecto, ac turpiter labe ris, ſi hoc tibi perſuafiſti. Etenim qui voluptatibus corporis ſe totos dediderunt: eam quã expetunt animi quietem ac iucunditatem, potiundis voluptatibus minime conſequuntur: id quod facile intelliges: ſi ea quæ ex nefarijs voluptatibus naſcuntur incommoda, diligenter

ter

ter consideraueris. Principio. n. omnes corpo-
 ris voluptates amarissimos & acerbissimos
 habent exitus. Nam & si initio dum percipi-
 untur, iucunditate quadam perfundant, ac de-
 liniant animos: ad extremum tamen tedio, ac
 dolore afficiunt. Natura. n. ita comparatum
 est: vt omnes corporis voluptates in gens fasti-
 dium consequatur: ne scilicet auide repetatur.
 Poterit ne igitur perceptio voluptatis homini
 quietem, atq; eam quam ardentem expetit ani-
 mi iucunditatem prestare: quæ amaritudinis,
 fastidij ac pœnitentiæ sit plena? Qui. n. id ap-
 petit vt quieto, iucundo, hilari ac beato sit ani-
 mo: nihil magis sibi quam dolorem, tedium, ac
 fastidium declinandum putat. Quare cum
 fœdæ corporis voluptates tedium cruciatũq;
 maximum potiunt afferrant: fieri non potest,
 vt beatum quempiam efficere possint. Taceo
 quæ ex nefaria libidine voluptatis homo detri-
 menta capiat. Nam voluptatis nimia percep-
 tio, vires corporis extenuat, florem iuuentutis
 extinguit, atq; postremo corpus effœminat
 magnis

DE DESPICIENTIA

magnisq; & variis morbis afficit: quibus ho-
 mo voluptarius totius vitæ spatio implicatus:
 non quietam ille quidem, iucundam, ac beatam:
 sed miseram potius & acerbam vitam degit.
 Tū demum viribus afflictis, egro corpore vl-
 ceribusq; cōfecto, intelligit homo voluptarius:
 quam nihil habeant voluptates cum felicitate
 coniunctum. Præterea quot vitiis animum
 contaminent ac corrumpant nefariæ corporis
 voluptates, nullum est. n. facinus ita imma-
 ne, nullum tam atrox flagitium, ad quod sus-
 cipiendum hominem voluptatibus deditum nō
 inflammet, ac compellat nefaria libido voluptatis.
 Qui. n. voluptate capitur: nulli non
 vitio eum dedi necesse est. Nullos unquam fa-
 cinorosiores, ac flagitiosiores extitisse memo-
 riæ proditum est iis: quos tenuit poti idæ voluptatis
 cupiditas ardentissima. Quare cū voluptas
 sit omnium flagitiorum altrix, ac malorū
 omnium veluti quodd. i. seminarium: fieri non
 potest, vt quietē, ac beatitudinē iis afferat: qui
 eā furētes et inflāmati libidine consecantur.

Est.

Est. n. cū studio vitiorū summa miseria, corpo-
 ris et animi aegritudo perturbatio; cōiuncta
 Ex quibus omnibus perspici quā facillime pot:
 nihil esse in vita quod beatitudinē ac quiete ho-
 mini prestare possit. Nā cū præter opes, hono-
 res, ac voluptates, in vita nihil sit aliud expetē-
 dū: hæc autē, vt est a nobis abū. de demōstratū
 felicitatē ac tranquillitatē nulli dare possint:
 cōficitur profecto, nihil esse in hoc seculo quod
 beatum quempiā efficere possit, ac sua, vt in-
 quit ille, sorte cōtentum. Quis. n. vāquā Solo-
 mone hebræorū rege locupletior, ornatior, sa-
 piētior, ac deniq; vt vno verbo dicā, beatior ex-
 titit? audi tamē quid vir ille sūmus, cunctisq;
 mortalibus opibus, honoribus, sciētia, voluptari-
 bus etiā ac deliciis ārecellens: de his rebus, ac de
 n̄ diuersa humana felicitate senserit eo in libro
 quē de humanarū rerū despiciētia scriptū re-
 liquit, Vanitas vanitatū, dixit Ecclesiastes, va-
 nitas vanitatū: et omnia vanitas. Deinde ostē-
 dit multis verbis, se eā quā expetebat animi
 quietem ac tranquillitatem: neq; rerum
 exter

ecclesia.
 .x.

DE DESPICIENTIA

externarum abundantia: neq; honorum am-
plitudine, atq; potiundis omnis generis volupt-
psal. iiij tatibus fuisse consecutum. Fily igitur homi-
num cur diligitis vanitatem: & queritis men-
daciū? fallaces diuitiæ, fallaces honores, falla-
ces & voluptates, quippe quæ falso beatitudinē
promittant. Cur igituro homo tantum desipis
vt amplectaris mendaciū, & falsas quasdā
felicitatis vmbra tanto studio consecuteris?
Quanto profecto rectius tibi cōsuleres, si pru-
dentissimi ac grauissimi regis immo spiritus
diuini testimonio crederes: & spretis cunctis
rebus humanis in solo deo sūmū bonū poneres:
contēptaq; mortali vita, in coelesti illo ac beatif-
simo regno sempiternæ quietis domiciliū collo-
cares. CONSY. IIII.

Quā sint res humana fluxa, ac caduca.

Illud etiam ad contempcionem rerum hu-
manarum te vehementer incitauerit: si cō-
syderaues quam fluxa ac caduca sit vniuer-
sa vitæ beatitudo. Esto vel ex diuitijs, vel hono-
ribus, vel voluptatibus felicitatis aliquam par-
tem:

tem, quod minime fieri potest, fueris consecutus: quandiu putas adumbratam illam felicitatem duraturam? quamdiu permansuram? Nam vt taceam quot fortuna telis obiecta proposita q; sit illa felicitatis effigies: interitu certe, & extremi diei obitu prorsus tollitur atq; eripitur. Vbi nam sunt reges? Vbi principes? Vbi diuites? Vbi sapientes? Vbi deniq; sunt ij, qui orbem in ditione tenuerunt? qui beati esse vulgo existimati sunt? Cunctos mors sustulit e medio: ac beatitudine spoliauit. Nihil eorum quibus in seculo agentes fruebantur utebanturue: non copias, non honores, non demũ delicias in sepulchrum intulerunt. Quẽ admodum .n. nudi in vitam sunt ingressi: ita etiam nudi, ac rebus omnibus dispoliati ex ipsa demigrarunt. Sola .n. benefacta, aut malefacta homines, cum vita excedunt, prosequũtur pro illis quidem premio immortalis, pro his vero sempiterno supplicio afficiendos. Heu quot principes, quot reges, quot diuites, quot sapientes, qui felices dum viuerent sunt habiti tãdem

VITA

tibi a Christo amantiſſime ac liberaliſſime fuerat tributum per incontinentiam, & insolentiam perdidiffes: multisq; te flagitiis ac ſceleribus contaminaffes, non in te ſtatim, pro eo ſane ac meritis eras, diuinam ſeueritatem adhibuit: ſed alia atq; alia facinora ſuſcipientem patienter tolerauit, & clementiſſime rediturum expectauit: non interno modo afflatu, ſed externis etiam monitionibus, hæc eſt, minis, flagellis, interdum etiam beneficijs ampliffimis te ad reſipiſcendum quotidie adhortans, alliciens, & impellens. Nam quæcumq; tibi in omni uita uel læta, uel aduerſa cõrigerunt, ea tibi diuino conſilio diuinaq; uoluntate, & decreto accidiſſe exiſtima, non quo aut illis animum efferres, hiſce uero contra heres ac demitteres, ſed ut uerisq; ad ſe amandum, & ſtudioſiſſime colendũ incendereris. Quo maius profecto tuum eſt flagitium, & de reſtabilito ingrati animi tui ſignificatio: qui hiſce rebus es adductus, non ut ardẽtius deum

tam

LXXI DE PRIVATIS

tam in te clementem ac misericordem diligeres: sed ut magis ac magis quotidianis plane iniurijs lacefferes, ac grauius, horreo dicere, impudentiusq; offenderes. Id quod ipse clementissimus deus patienter tulit vsq; adeo, ut nullis tuis flagitijs quantumuis magnis detereri potuerit, quo minus tibi bene faceret: & stimulos quotidie ad honeste viuendum ad moueret.

CONSY.VIII.

Porro autem animum tuum in peccatis confirmatum, quam amanter molliuit, fregit, atq; ad honestatis, pietatisq; studium tradaxit? Qua humanitate, quaue letitia te ad se quasi post liminio redeuntem excepit? qua charitate & beneuolentia cõplexu, sinuq; receptum fouit? qua clementia omnia tibi scelera condonauit: & æternum supplicium quod commerueras, remisit? Hæc autem beneficia non semel aut iterum tibi præstitit, sed toties quoties prolapsionis tuæ te poenituit, atq; opem præsidiumq; ipsius implorasti. O summa

mano

nam dei misericordiam, o clementiam singulararem. Non obliuiscitur misericordiae deus psal. lx
 neq; continet in ira miserationes suas, quippe xvi.
 qui interitu hominum minime delectatur.
 Quid igitur agis o Homo ingratiſſime? cur
 deum nõ diligis? cur eximia hæc dei op. Max.
 in te misericordia, hæc tanta beneficentia non
 mollit, ac pungit animum tuum, inq; ipsius co
 lendi ac venerandi studium non vehementer
 inflamat? O quoties te ex faucibus Leonis
 verus ille David extraxit? quoties ab interitu
 vendicauit? quoties e diaboli durissima serui
 tute liberauit? Quoties tibi suas iniurias con
 cessit? cur in tantorum beneficiorum cogitati
 onem non totus incumbis? Nam quo hæc be
 neficia maiora amplioraq; sunt: eo crebrius
 & attentius sunt animo & cogitatione per
 tractanda.

CONST. IX.

Pretereo quoties impendentia tibi cū me
 tis tum corporis pericula & incommoda
 depulit, atq; propulsauit. Nam multo pro
 fecto

DE PRIVATIS

fecto pluribus (quæ tua est ad peccandum pro-
 clivitas) te sceleribus obstrinxisses: nisi clemen-
 tissimus Deus omnem peccandi illicebant
 abste proculamovisset, tuosq; nefarios conatus
 ac profundas libidines, ne se in omni intempe-
 rantia effunderent, represisset. Quæ n. libi-
 do ab oculis tuis, quod porro facinus a manibus,
 quod flagitium ab animo abfuiisset: nisi deus
 opt M. effrenatas cupiditates tuas cohibuisset
 & in officio continuisset? Ad hæc tibi cum di-
 abolo certanti ac quasi collato pede cominus
 consurgenti præsidium quam sæpissime atq; o-
 pem attulit, effecitq; ne ab adversario illo tuo
 infestissimo ac robustissimo vincereris. Ange-
 lum præterea in tui custodia collocavit, cuius
 præsidio si fuisses destitutus: omnia tela quæ
 tibi in omni vita machinatus ad pestem ac
 perniciem est diabolus, corpore & animo exce-
 pisses. Angeli etiam custodia, ac vigilia fac-
 tum est: ne per quietem a diabolo oppressus, in
 tererrimum illud impiorum domicilium sem-
 piterno supplicio excruciadus rapereris. Hæc
 vero

Verò quanta sunt beneficia?

CONSY. X.

QUID dicam? Non solum autem te semper & ubiq; tectum, ac defensum ab omni impetu satanæ, calamitate, ac periculo esse voluit: non solum tibi ad resipiscendum, ac meliorem vitam agendam spatium, verum etiam summam opportunitatem, ac commoditatem dedit. Etenim ad suscipiendum vitæ monasticæ institutum te incitavit, quo è vitæ moribus liberatus, ab omni cura, solitudine, munere, officio & molestia vacuus & solutus, a cœtu etiam hominum, ac frequentia semotus: & citius pristinos mores emendares, & facilius in virtutis pietatisq; studium incumberes. Sunt .n. Monasteria quædam virtutis scholæ ad purgandos, atq; informandos ad omne officium animos aptissima.

Quo

DE PRIVATIS

Quo immanius profecto tuum scelus erit, & intolerabilior ingrati immemorisq; animi testificatio, si tanto tamq; illustri beneficio fueris abusus. Quam multis ereptum est colligendi sui vitæq; emendandæ spatium? quam multi repente interitu oppressi omni prorsus spe vitæ immortalis exciderunt? quam multi etiam sæculi fluctibus iactantur, qui si fuissent ad vitæ Monasticæ portum diuinitus prouecti: multo profecto te ardentius diuinum numen venerati, virtutisq; studia complexi essent. Tu vero tanto beneficio affectus non expergisceris, neq; diuini numinis amore ardes: immo vero, quod detestabilius est, desidia atq; otio totus languescis: regiamq; diuini Numinis maiestatem ea re maxime offendis. Sed illud summo studio tibi cauendum est, ne te languentem, ac nimia in studio virtutum cessatione ac desidia torpentem, Christus stomacho eiciat atq; euomat, id verone fiat, quoniam in tua cura ac vigilantia magna ex parte positum est: da operam vt Christo op. max.

tam

eam bene de te merito eam quam debes pietatem: & obseruantiam praestes: ac proinde non ijs modo quae accepisti: sed alijs etiam multo amplioribus beneficijs te dignum praebeas. Ac de beneficijs quidem singularibus ac priuatis haec tenus, superest, ea iam beneficia commemoremus, quae cuius homini sunt cum reliquis hominibus communia. Neq; n. flagitijs hominum deterretur Deus, quo minus omnes diligat, ac de omnibusquam optime mereatur.

DE GENERALIBVS DEI BENEFICIIS. CONS. I.

De orbis, rerumq; molitione, administrati-
one, & conseruatione.

LLV D igitur imprimis
fac ut agnoscas ac recorde-
riso Homo, totius tam ter-
restris quam coelestis orbis
molitionem, hominum cau-
sa fuisse factam. Etenim
elementa, ignis videlicet, aer, aqua, terra,
coelum etiam ipsum, & omnia quae coeli com-
plexu

plexu continentur, coercenturq; tuendi, cōseruandi, alendi etiam hominis causa diuina bonitate & beneficentia facta & fabricata sunt. Neq; .n. traduci vllō modo vita hominum potuisset: si hisce adiumentis fuisset destituta. Attende igitur ac diligenter consydera, quanta beneuolentia: quātaue benignitate deus opt. Max. hominum vitæ prouiderit: quippe cui omnia quæ ad tuendam ac sustentandam ipsam pertinerent benignissime ac largissime suppeditauerit Omnes porro mundi partes singulari quodam ordine disposuit, excellenti ornatu, ac pulchritudine decorauit, mira varietate distinxit: vt non solum vtilitatis, cōseruationisq; hominum: verum etiam voluptatis & oblectationis rationem duxisse videatur. Terrā igitur in medio mūdo locauit, eamq; aquis, quibus initio obruta & operta erat, vacuam atq; liberam vario bestiarum, animaliumq; genere compleuit: vario item herbarū plantarumq; ornatu vestiuit: vt ex his & vtilitatem homines, caperent: & voluptatem.

Cælum

Cœlum autem omnium supremum esse volu-
 it, quo omnia coercens atq; complectens, inq;
 inferiorem regionem quasi insuens vitam
 animantibus daret: efficeretq; motione perpe-
 tua annuas caloris & frigoris, dierum etiam
 & noctium continuatas vicissitudines, ad ho-
 minum salutem ac conseruationem. Namq;
 hac temporum permutatione efficitur: ut vi-
 ta hominum ac cœterorum etiam animanti-
 um conseruetur, quæ certe retineri nullo
 modo potuisset, si aut perpetuis frigoribus con-
 cretus hic, crassus, terræq; proximus aer obri-
 gesceret, aut perpetuis solis caloribus excalfac-
 tus ureretur. Multa præterea hac annua ca-
 loris & frigoris vicissitudine gignuntur ad
 vsus hominum vitæq; conseruationem neces-
 saria, quæ certe gigni, ac procreari nulla ratio-
 ne potuissent: si vna semper eademq; forma
 cœli: idèq; temporis status permaneret. Taceo
 harũ rerum omnium, quas cõmemorauimus sũ-
 mã, admirabileq; constantiã, et stabile iot iã
 sæculis in eodẽ cursu atq; ordine permãsiõnẽ.

Quarum certe rerum commoditatibus non
 ij vtuntur solum qui deum diligunt, verum ij
 etiã qui ab eo maxime auersi sunt. Quo ma
 ior est Dei nostri bonitas ac beneficentia, qui
 ijs etiam benefaciat, a quibus non colitur ille
 quidem ac suspicitur: sed grauius potius offe
 ditur: & ad iracundiã quotidianis sceleribus
 inflammatur. Clementissimus atq; optimus
 deus cum vniuersos homines procreauerit, illis
 q; excellentem quamdam ac pene diuinam
 diuinitatis suæ effigiem impresserit: nõ potest
 non vniuersos singulari cum beneuolentia, tũ
 benignitate complecti. Ex quo fit, vt neq; eti
 am flagitiosissimis sceleratissimisq; homini
 bus, ijs videlicet qui impurissimis veræq; piet
 atis ac religionis cultui contrarijs superstitioni
 bus conflictantur, lucis huius vsuram, aut vi
 talem aerem, eaq; omnia quæ ad sustentan
 dam propagandamq; vitam pertinet benig
 nissime largiatur.

CONSY. II.

De

DE DILIGENDO AC

gatione, sospes et incolumis, in coelestis vitæ portum, perpetuæ quietis, & tranquillitatis, omnisq; voluptatis, & amœnitatis plenissimè inueheris.

De diuina beatitate, suauitate, ac pulchritudine.

CONST. VII.

Est præterea Deus ille sumus, id quod te ad ipsum diligendum vehementer excitare, & inflàmare debet. beatissimus, suauissimus, atq; omni ex parte amabilis. Beatitudo autem eius ex eo facile intelligitur, quia ipse est summum, atq; infinitum bonum, ex quo efficitur, ut omne in se bonum, omnemq; beatitudinem inclusam contineat. Etenim summum bonum illud esse omnes ad vnum censuerunt, quod esset omni ex parte perfectum, omnibusq; numeris absolutum, quodq; omne bonum creature mentis compoti oprandum & expetendum, contineret. Deus igitur cum sit summum bonum

VENERANDO DEO FO. XCVIII

bonum, summa etiamq; infinita beatitudine
præditus sit, omnibusq; copijs ac bonis circũ
fluat, necesse est. Beatitudinis porro triplex
est genus, quoddam enim in contemplatione,
conquisitioneq; reconditarum ac cognitione
dignissimarum rerum: quoddam vero in ac
tione procurationeq; rerum maximarum ac
præstantissimarum locatum est, tertium
positum est in rerum externarum affluentia:
copijs videlicet, honoribus, voluptatibus,
gloria & prædicatione. Hoc vero tripli
ci genere beatitudinis, Deus summus, ac præ
potens summe, infinite, & admirabiliter
excellit. Principio enim beatitudo illa que
in cognitione ac contemplatione magnarum
abditissimarumq; rerum consistit, sum
ma in deo omniũ rerum efficiente perspicitur.
Etenim se ipse Deus ac cœtera, que aut
sunt, aut præterierũt, aut futura sunt, aut
fieri possunt, acerrime perspecta, ac com
prehensa habet: id quod est a nobis superio
ri capite abunde demonstratum.

DE DILIGENDO AC

*Sūma etiam beatitudo ea in deo cernitur, quā
 in pulcherrimarum ac magnarum rerum ad
 ministracione positā esse diximus. Præsides
 .n. ille nō vni regno, aut provincia, sed vniuer
 so tam coelesti quam terrestri globo: prouidet
 etiam ac consulit: eiusq; nutu & arbitrio cum
 Etā in caelo & in terris geruntur atq; admi
 nistrantur. Iam vero opes, honores, gloriam
 voluptates & delicias in numine illo diuino
 requires? minime profecto. Abundat siquidē
 ille amplissimis, & inenarrabilibus copijs &
 diuitijs, sanctissimis voluptatibus ac delicijs af
 fluit, imperio, dominatu, potētia, gloria, et dig
 nitate, supra quam dici aut cogitari potest, ex
 cellit. Nam quibus opibus, quibusq; voluptati
 bus eum affluere posse putas: qui est summū
 & infinitum bonum? quo imperio & domina
 tu praeeditū esse qui vniuersa in ditione tenet?
 Qua vi ac potentia pollere: qui valet omnia
 efficere, cuiusq; voluntati nemo potest obiste
 re? Qua deniq; gloria florere deū existimas,
 quem omnis creatura, colit, obseruat, suspicit
 celebrat*

celebrat atq; admiratur? Est igitur Deus ve
 immensus, summus, incomprehensus: ita om
 ni ex parte beatus. Ex quo certe tibi iam conf
 tare, ac liquere potest, quibus copiis illi abundat
 quibus honoribus decorentur, quantum deniq;
 potentia valeant ii, qui præclaris in vita suscep
 tis actioibus meruerunt ad coelitum regnũ
 ac domicilium peruenire. Nam cum numen il
 lud diuinum sit, vt diximus, infinite beatum:
 sui etiam colentes & amantes, omnibus bonis
 complet, ditat, ac locupletat, quemadmodum
 Christus in euangelio declarauit, qui mensu Luc.
 ram confertam & coagitatam deponendam Vi.
 esse in sinu iustitiae ac pietatis amantium præ
 dixit. Hoc ipsum viderat sanctissimus ille
 vates & potentissimus rex Dauid, a quo il
 lud est scriptum, satiabor cum apparuerit Psal.
 gloria tua: perinde ac si diceret, confecten xvi.
 tur alii vitæ bona fugacia illa quidem ac fal
 lacia, fluxis voluptatibus & diuitiis exple
 ri, falsa q; gloria, & honore decorari aueant,
 ego certe iustiam ac pietatem colens spe bona
 n iii sus

sustentor fore, ut beatissimam faciem
 tuam aliquando contempler, atq; omni
 bus gaudiis et voluptatibus cumulatus, omni
 bus honoribus auctus, in suauissima pulcherri
 mi numinis tui contemplatione conquiescam.
 Vide igitur quã vehementer desipiant ii, qui
 terreno alicui principi tanto studio ac diligen
 tia deseruiunt, ut ad aliquem honoris ac digni
 tatis, simul cum vita interitura, gradum per
 ueriant, deo vero omnium procreatori, soli po
 tenti ac beato, regũ domino, vniuersiq; mode
 ratori, qui sui diligentes & obseruantes eter
 na felicitate donare valet, inseruire negli
 gunt? Sed, proh dolor, tanto homines rerum
 exteriarum studio ducuntur, tamq; arden
 ter ad ambratam quandam felicitatis effi
 giem quam voluptates, copie, & honores
 ostentant, ad amant, tamq; auide complecti
 tur: ut pro nihilo dicant, vera, solida, ac
 sempiterna bona amittere: ac corpore, & a
 nimo simul interire. Quo nihil amencius
 & insanius esse potest. Quid enim insani

us & stultius, quam terrena caelestibus, fluxa
 ac caduca sempiternis, mortalia immortalibus,
 humana diuinis antepondere? Tu vero, si sapi
 sis o homo: animo tuo imperabis, eūq; per uim
 ab iis quæ sensibus percipiuntur abstrahes et ab
 duces, caelestium vero cupiditate in dies magis
 incendes. Id autem effeceris: si ea quæ in secū
 da ac tertia huius libelli parte tam multis ex
 posuimus, diligenter tecum fueris meditatus.

Diuini vero numinis pulchritudo, ex earū
 rerum quas effecit eximia venustate ac pul
 chritudine intelligi satis potest. Nam cum om
 nis ea pulchritudo, omnis decor, ac perfectio
 quæ in creaturis cernitur, multo præstantior,
 atq; excellentior in deo efficiente ac fonte, equo
 omnia manant conspiciatur: necesse est profec
 to ut qui naturas rerum præcreauit tanta ve
 nustate ac pulchritudine præditas: ipse omni
 bus venustate ac pulchritudine, infinitis
 partibus antecellat. Contemplare igitur vni
 uersi venustissimam, ac longe pulcherrimā
 n iiii faciens

DE DILIGENDO AC

faciem, singularum præterea partium ipsius
miram conuenientiam, concinnitatem excellē
temq; pulchritudinem: ac meditare subinde
cum animo tuo, quare sit eius a quo fabrica
te & effecte sunt, pulchritudo: eamq; admi
rare, a te eamq; contēplandā incredibili studio
& vehementi cupiditate inlāmare. Quis
n. pulcherrimi numinis intuendi conspiciendi
q; desiderio non incredibiliter exarserat?

IN quo præterea fruendo tanta est animi
suauitas, voluptas, ac iucunditas posita, ut mē
rem prorsus eius qui eo quouis modo siue inter
ris, siue in cælo fruitur, est u quodam ardentis
simi amoris incendat, eamq; totam ad se ra
piat atq; conuertat. Neq; enim fieri potest, ut
qui dulcissimum, ac suauissimū numen intue
antur, amant, atq; suspiciunt: non summa dul
cedine ac voluptate compleantur. Cui quidem
certe rei indicio sunt illi, qui deum in terris
summa religiose colunt, & ardenti amore
prosequuntur. Hi enim etiam in luctuosissimo
vici exilio commorantes, tantā interdum ex
dei

VENERANDO DEO FO. CI

dei opt. Max. recordatione, rerumq; cœlestiũ
 consideratione voluptatem ac iucunditatem
 animi capiunt: ut non externarum rerũ mo-
 do, verum etiam sui obliuiscantur: & sepiissi-
 me estu vehementissimi amoris abrepti, ad
 cœlestia contemplanda, quasi in altum, inter-
 missa tantisper sensuum functione, prouehan-
 tur. Hanc suauitatem, ac dulcedinem numi-
 nis sempiterni David rex multis in locis se sen-
 sisse, expertumq; fuisse testatus est. Psalmo
 siquidem trigessimio, quasi quodam stupore
 affectus sic exclamauit. Quã magna multi-
 tudo dulcedinis tue domine, quam abscondis-
 ti timentibus te, & alio item loco. Memor fui
 dei, & delectatus sum. Alibi vero hoc ipsum
 multo apertius et expressius declarauit: in qui-
 ens, cor meũ: & caro mea exultauerũt in deo
 uino. Tanta animus excellentissimi ac sanctis-
 simi uitis letitia, dulcedine, ac voluptate, con-
 templatione altissimi numinis fuerat cumula-
 tus, & completus: ut voluptas animo percepta
 ad corpus etiam permaneret, ipsumq; incredi-
 bili

Psal.
xxx.

Psal.
lxxvi.

Psal.
lxxxiii.

DE DILIGENDO AC

Psal.
xxxiu

bili suauitate & iucunditate delinire. Ad hanc porro suauitatem ac dulcedinem degustandā omnes alibi adhortatur: inquit, gustate & videte quoniam suavis est dominus.

PERORATIO.

AGE igitur o homo potentiſſimum, beneficentiſſimum, clementiſſimum, equiſſimum, ſapientiſſimū, beatiſſimum, pulcherrimum, ſuauiſſimum tuiq; amariſſimū deum, reuulſis cupiditatum & flagitiorū cōpedibus, ardenti amore complectere, ſingulari pietate cole, ipſiq; te dede, conſecra, ac dedica. Dilige eum qui te dilexit, ac ſummis & innumerabilibus beneficiis ornauit. Reuerere illum vt dominum & vniuerſi moderatorem, cole vt deum, & effectorem omniū potētiſſimū, venerare vt parentē, dilige & obſerua vt tutorem ac deſenſorem tui vigilantiffimum, ſuſpice vt conſeruatorē & redēptorem hominū longe amantiſſimū. Hoc noctes ac dies precare, vt ſcilicet te regat, ac gubernet, ſui amore & ſtudio inflammet, et ab omni peccato perpetuo

tuo

VENERANDO DEO FO. CII

tuo inuidiatū purum ꝛ; conseruet. Huius præ-
 terea libelli lectioni te da, eaꝛ; crebro animo
 tracta, quæ in eo complexi sumus. Ea . n. nos
 perscripsisse arbitramur, quæ neminē nō, quā
 tūius huiusmodi res suspiciat atꝛ; admiretur:
 easꝛ; studiosissime consecetur, mollire, frā-
 gere, & ad pietatem honestatemꝛ; colendam
 valeāt traducere. Fruere igitur o vir christi-
 ane nostra hac opera et labore, ac pro nobis qui
 tibi hæc ad pietatem incitamenta præbuimus
 Christum opt. Max. deprecare. Verum &
 huic quidem quinta libelli huius parti, & vni-
 uerso suscepti operis argumento a nobis factū
 erit satis, si formam precandi eam adiunxe-
 rimus: qua quis vti debeat, ad postulandā im-
 petrandamꝛ; mutui amoris cum deo felicissi-
 mam ac suauissimam coniunctionem, qua ni-
 hil homini optabilius, nihilꝛ; antiquius esse de-
 bet. Tota siquidem creaturæ eius quæ ra-
 tionis est particeps felicitas in eo posita est,
 vt deo suo a quo edita & suscepta est in lu-
 cem, sanctissimo charitatis, ac sanctissime
 necessi

utilitate metiuntur. Adhæc nostras iniurias
 ijs, a quibus læsi sumus, facile cõcedamus. Ah
 malũ, Christus suas iniurias non est persecu-
 tus: tu vero, homuncio, tanta eris insolentia
 & superbia, ut tuas audeas persequi? Christũ
 vel innumerabiles iniuriæ, ab eo quod ceperat
 nos redimendi, ac liberandi consilio abducere
 ac deterrere non potuerunt: tu vero vel leuissi-
 ma iniuria laceffitus, exardesces ira, & conti-
 nuo amicitie nunciũ remittes? Quare o fra-
 tres si christiani nominis dignitatem tueri, si
 christi mandato parere volumus: siquid in nos
 frater admiserit, facile ei cõdonemus: si prolap-
 sus fuerit, manum illi, qua subnixus surgat, a
 mãter porrigamus: si in virtutis ac pietatis
 studio profecerit, illi amicisime gratulemur,
 sic. n. agẽtes, cũ nomini christiano, quod geri-
 mus, respondebimus: tum dignos nos præbebi-
 mus, qui sēpiternũ euũ cũ Christo, ac beatis om-
 nibus agamus. DIXI.

INDEX OMNIVM QVAE HOC
libro continentur.

- I**NCIT Amenti amoris erga deū prima
pars de peccatis ac flagitijs respuēdis.
Quantopere peccatum deo displiceat, consy.
fo. i.
Quantū is qui scelus aliquod suscipit deo iniuriam faciat, consy. ii. fo. iiij.
Quam sit in Christum ingratus: qui ijs se flagitijs contaminat: quæ ille morte acerbissima expiavit, consy. iii. fo. vii.
Quam dedeceat dei filium sceleris susceptio. consy. iiii fo. x.
Diuini numinis gloriae nefarijs flagitijs labem inferri. consy. v. fo. xi.
Non esse in hominis potestate peccati se vinculo exoluere. consy. vi. fo. xii.
Non facile expiari admissum scelus. consy. vii. fo. xiii.
Quantum homo ex peccato detrimēti capiat
consy. viii. fo. xiiii.

Quam

Quam graues sint flagitijs diuina seueritate
pœnæ constitutæ. consy. ix. fo. xv.

INCITAMENTI amoris erga deum se
cunda pars de ijs quæ pertinent ad vitæ cõ
tempnionem atq; despicientiam.

Non esse in diuitijs vitã beatam constitutam.
consy. i. fo. xxi

In honoribus vitã beatam nequaquam esse po
sitam. consy. ii. fo. xxv,

Voluptates corporis nequaquam homini ad ius
cunde beateq; viuendum conducere. consy.
iii. fo. xxviii.

Quam sint res humane fluxæ ac caducæ.
consy. iiii. fo. xxx.

Vitam hominum multis esse periculis propo
sitam. consy. v. fo. xxxii.

INCITAMENTI amoris erga deum. iiii.
pars de inflãmado animo ad cœlestium
cupiditatem.

De cõtẽplatione diuinitatis. cõsy. i. fo. xxxvii

Quibus copys affluant ii, quidco in cœlo fruũ
tur. consy. ii. fo. xxxviii.

INDEX.

- Amplissimis honoribus decorari, afficiq; electos. consy. iiii. fo. xxxix.*
- De gloria, celebritateq; sanctorum. consy. iiii. fo. xxxix.*
- De piorum in cælo voluptate: ac iucunditate incredibili. consy. v. fo. xxxxi.*
- De virginis dei paræ aspectu iucundissimo. consy. vi. fo. xxxxiii.*
- De beatorum spirituũ conspectu omnis iucunditatis plenissimo. consy. vii. fo. xliiii.*
- De beatorum cœtu iucundissimo. consy. viii. fo. xxxxv.*
- De beatorũ hominum sũma scientia. consy. ix. fo. xxxxv.*
- Cœlites incredibilicantum suauitate deliniri consy. ix. fo. xxxxvi.*
- De cœli Empyreis pulchritudine, splendore, & amœnitate. consy. x. fo. xxxxvii.*
- De immensa sanctorũ felicitate. cõ. xi. f. xl viii*
- Ex christi ac sanctorum hominum acerbitatibus colligi cœlestis vitæ felicitatem. consy. xij. fo. li.*

INDEX. Fo.C. LXII

- NC**Itamenti amoris erga deum pars. iiii.
de priuatis: ac generalibus dei benefici. f. lxiiii.
De priuatis dei oꝝ t. Max. erga quemq; hēmi
num benefici, s, consyderationes. x.
De generalibus dei beneficij. fo. lxv.
De orbis, rerumq; molitione, administratione
& conseruatione. consy. i. fo. lxv.
De angelorum custodia, & obsequio. consy.
ii. fo. lxvii.
De redemptionis ac liberationis hominum in
genti beneficio. consy. iii. fo. lxviii.
De sacræ hostiæ ineffabili, inexplicabiliq; dono
consy. iiii. fo. lxx.
INCItamenti amoris erga deum pars. v. de
diligendo ac venerando deo.
De diuina vi. potestate, ac veneranda nimiū
maiestate. consy. i. fo. lxxvi.
De diuina bonitate & beneficentia. consy. ii.
fo. lxxviii.
De diuina erga homines beneuolentia & cha
ritate. consy. iii. fo. lxxxvi. (iiii. fo. lxxxv.
De diuina misericordia & clementia. consy.

NIDEX.

De diuina iustitia, & equitate. consy. v. fo. lxx
xxviii.

De incōprehensa dei scientia. cons. vi. fo. xcii

De diuina beatitudine, suauitate, ac pulchritu
dine. consy. vii. fo. lxxxxvii.

INDEX precationum.

Precatio hominis vitæ errata acerbissime de
plorantis. fo. xviii.

Precatio hominis ardenti cœlestis vitæ desyde
rio flagrantis. fo. liii.

Precatio cōplectens gratiarum actionem pro
beneficiis diuinitus acceptis. fo. lxxii.

Precatio ad postulandam mutui amoris cum
deo coniunctionem. fo. cii.

Gratiarum actio. seu potius totius vitæ Chris
ti domini nostri ad formā gratiarū actio
nis accomodata narratio. fo. c. vi.

Dominicæ precationis paraphrastica explana
tio. fo. cxxxvi

De sacrosãcta Eucharistia declamatio. fo. cxl

Quamuis in eo multum operæ, studiijq; po
suimus Christiane lector, vt hic liber,
quem

IN COENA DOMINI F. cLXIIi

quem ad inflammãdos diuini numinis studio
animos hominum conscripsimus & edidimus
quam emendatissimus in manus hominum ve
niret, multa nos tamen diũ cursim exceplaria
ad nos delata (distinemur .n. quotidianarum
prælectionum occupationibus) emendaremus:
fugerit, quæ post dũ attentius legeremus, ani
maduertimus. Quocirca faciendũ mihi esse
ptauit: ut de insignioribus erratis admonerẽ
ijs .ss. quæ intelligentiã remorari tãtillum
possent, coetera vero leuiora nobis pro tua hu
manitate, lubenter condonabis.

Fo. ix. p. ii. lin. xii. pro quod lege quid.

fo. xi. p. ii. lin. ii. pro tui lege sui, & versu .iii.
pro dedecores, lege dedecoret.

fo. xx. p. i. ver. .xxi. pro tolerabilis, lege tolleba
ris.

fo. xxvi. p. ii. li. iiii. pro solitudinibus lege soli
cudinibus.

fo. xxxvi. p. ii. l. xx. pro fueris lege frueris.

